

OPIS PRZEDMIOTU		
Nazwa przedmiotu	Osobowość	
Kod przedmiotu	1100-Ps20-NJ	
Wydział	Wydział Pedagogiki i Psychologii	
Instytut/Katedra	Instytut Psychologii	
Kierunek	psychologia	
Specjalizacja/specjalność		
Poziom organizacyjny studiów	jednolite studia magisterskie	
System studiów	niestacjonarne	
Rok/semestr	II	
Tytuł i/lub stopień naukowy/tytuł zawodowy, imię i nazwisko prowadzącego/prowadzących przedmiot	dr Marta Kosiol dr Aleksandra Błachnio	
Liczba godzin dydaktycznych	30h wykładów 15h konwersatoriów	
Liczba punktów ECTS	7	
Opisywana forma zajęć	konwersatorium, wykład	
Rygor	zaliczenie z oceną, egzamin	
Typ przedmiotu	kierunkowe	
Język wykładowy	język polski	
Przedmioty wprowadzające i wymagania wstępne	brak	
Założenia i cele przedmiotu (w formie efektów kształcenia)	WIEDZA K_W24; zna teorie osobowości, które pozwalają rozumieć człowieka w sposób całościowy; rozumie, że teoria osobowości ma charakter integrujący, to jest prowadzi do syntez opisujących i wyjaśniających, na czym polega integrująca funkcja osobowości wobec myśli, uczuć i działań człowieka K_W25; zna podstawowe teorie w ramach nurtu psychodynamicznego, humanistycznego, fenomenologiczno-egzystencjalnego, społecznego uczenia się, poznawczego, cech, socjobiologicznego i narracyjnego K_W26; rozumie odniesienia wiedzy z tego zakresu do problemów rozpatrywanych w ramach psychologii klinicznej, społecznej, wychowawczej, i innych dziedzin K_W27; zna teorie i modele osobowości oraz ma świadomość istnienia alternatywnych interpretacji wielu zjawisk życia psychicznego zarówno w wymiarze indywidualnym, jak i społecznym	

	K_W28; jest świadom istnienia kontrowersji w ramach teorii osobowości, dotyczących charakteru motywacji, uwarunkowań zachowań człowieka, rozwoju osobowości, kwestii ciągłości i zmiany, czy też znaczenia instynktów i intencjonalnych wyborów UMIEJĘTNOŚCI K_U25; potrafi studiować problemy psychiki człowieka umiając odnieść je do całościowej i integrującej koncepcji osobowości K_U26; potrafi formułować problemy dotyczące funkcjonowania psychicznego człowieka zdrowego i rozwiązywać je w odniesieniu do teorii osobowości K_U27; potrafi zaplanować przeprowadzenie badań w wybranym zakresie problemów i na podstawie wybranej teorii osobowości K_U28; umieć interpretować przyczyny stałości, ciągłości oraz zmiany zachowań, myśli i uczuć człowieka na przestrzeni czasu K_U30; umieć przeprowadzać porównania różnych podejść teoretycznych do osobowości KOMPETENCJE SPOŁECZNE K_K02; swobodnie integruje wiedzę pochodzącą z klasycznych działów psychologii, humanistyki, neurobiologii, etologii, genetyki, medycyny K_K03; krytycznie ocenia swoje kompetencje zawodowe i jest świadom konieczności ich aktualizowania w procesie kształcenia ustawicznego K_K07; posiada kompetencję do formułowania sądów wyjaśniających i przewidyujących zjawiska związane z funkcjonowaniem poznawczym ludzi K_K10; potrafi odszukać badania empiryczne stanowiące wsparcie lub kontrargument wobec teorii K_K11; wykazuje postawę nacechowaną otwartością na przejawy odmienności w zachowaniu ludzi, wyrażającą się z jednej strony w zrozumieniu tych odmienności, a z drugiej – w ich poszanowaniu
Treści programowe przedmiotu	1. Zagadnienia podstawowe (Charcot, Janet, Prince Galton, Pearson, Spearman, Allport) 2. Teoria psychoanalityczna (Freud, Adler, Jung, Rank, Ferenczi, Sullivan, Fromm) 3. Teorie relacji z obiektem, self (Klein, Mahler, Kohut, Kernberg) 4. Teorie cech (Allport, Cattell, Eysenck, Costa, McCrae) 5. Teorie poznawcze (Witkin, Beck, Rotter, Mischel, Kelly) 6. Psychologia uczenia się (Miller, Dollard, Skinner) 7. Socjobiologia (Tivers, Buss, Bowlby, Ainsworth, Hogan, Solomon) 8. Teorie organicystyczne (Goldstein, Angyal) 9. Psychologia humanistyczna (Maslow, Rogers) 10. Psychologia narracyjna (Mc Adams, Hermans, Tomkins) 11. W Polsce (Reykowski, Łukaszewski, Obuchowski, Koziński)
Metody dydaktyczne	wykład, dyskusja, analiza i interpretacja tekstów źródłowych
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu – wymagania i system oceniania	- uzyskanie pozytywnej oceny z ćwiczeń - uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego
Literatura podstawowa	Hall, C. S., Lindzey, G., Campbell, J. B. (2004). <i>Teorie osobowości</i> . Wydanie nowe. Warszawa: PWN.

	Hall, C. H., Lindzey, G. (1994). <i>Teorie osobowości</i>. Warszawa: PWN. Oleś, P. K., (2003). <i>Wprowadzenie do psychologii osobowości</i>. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. Pervin, L. A., John, O.P. (2002). <i>Osobowość. Teoria i badania</i>. Kraków: Wydawnictwo UJ. Pervin, L. A. (2002). <i>Psychologia osobowości</i>. Gdańsk: GWP.
Literatura uzupełniająca (w tym portale internetowe)	Bąk, W. (2002). E. Tory Higginsa teoria rozbieżności. <i>Przegląd Psychologiczny</i>, 45, 39-55. Beauvale, A. (1999). Czynniki ujęcia osobowości (osobowość w świetle psychologii różnic indywidualnych). W: A. Gałdowa (red.). <i>Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości</i>, (s. 235-255). Kraków: Wydawnictwo UJ. Brzozowski, P., Drwal, R. Ł. (1995). <i>Kwestionariusz Osobowości Eysencka. Polska adaptacja EPQ-R</i>. Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP. Buss, W. (1985). Biologia ewolucyjna a psychologia osobowości. O koncepcjach natury ludzkiej i różnicach międzyosobniczych. <i>Nowiny Psychologiczne</i>, 9-10, 24-48. Drat-Ruszczak, K. (2000). Teorie osobowości – podejście psychodynamiczne i humanistyczne. W: J. Strelau (red.) <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2</i>. (s. 601-652). Gdańsk: GWP. Fromm, E. (1993). <i>Ucieczka od wolności</i>. Warszawa: Czytelnik. Fromm, E. (2000). <i>O sztuce miłości</i>. Poznań: Rebis. Gałdowa, A. (1999). Psychologia analityczna C. G. Junga. W: A. Gałdowa (red.). <i>Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości</i>, (s. 57-86). Kraków: Wydawnictwo UJ. Horney, K. (1997). <i>Neurotyczna osobowość naszych czasów</i>. Poznań: Rebis. Horney, K., (2001). <i>Nerwica a rozwój człowieka</i>. Poznań: Rebis. Kofta, M., Doliński, D. (2000). Poznawcze podejście do osobowości. W: J. Strelau (red.) <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2</i>. (s. 561-600). Gdańsk: GWP. Kozielecki, J. (1981). <i>Psychologiczna teoria samowiedzy</i>. Warszawa: PWN. Łukaszewski, W. (2000). Psychologiczne koncepcje człowieka. W: J. Strelau (red.) <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 1</i>. (s. 67-92). Gdańsk: GWP. May, R. (1995). <i>O istocie człowieka. Szkice z psychologii egzystencjalnej</i>. Poznań: Rebis. McCrae, R. R., Costa, P. T. (2005). <i>Osobowość człowieka dorosłego</i>. Kraków: Wydawnictwo WAM. Neckar, J. (1999). Waltera Mischela interakcyjna teoria osobowości. W: A. Gałdowa (red.). <i>Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości</i>, (s. 225-234). Kraków: Wydawnictwo UJ. Niedźwieńska, A. (1999). Geneza, struktura i mechanizmy motywacyjne w ujęciu Alberta Bandury. W: A. Gałdowa (red.). <i>Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości</i>, (s. 195-207). Kraków: Wydawnictwo UJ. Nielicki, A. (1999). Psychologia jednostki Gordona W. Allporta. W: A. Gałdowa (red.). <i>Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości</i>, (s. 143-158). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego. Obuchowski, K. (2001). <i>W poszukiwaniu właściwości człowieka</i>. (rozdziały 1-4).: Poznań: Garamond. Obuchowski, K. (2000). <i>Człowiek intencjonalny, czyli o tym jak być sobą</i>. Poznań: Dom Wydawniczy Rebis. Obuchowski, K. (2000). <i>Od przedmiotu do podmiotu</i>. Wyd. AB:

	Bydgoszcz. Opoczyńska, M. (1999). W stronę psychologii subiektywnej – Alfreda Adlera koncepcja człowieka. W: A. Gałdowa (red.). <i>Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości</i>, (s. 87-110). Kraków: Wydawnictwo UJ. Ostaszewski, P. (2000). Procesy warunkowania. W: J. Strelau (red.) <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2.</i> (s. 97-116). Gdańsk: GWP. Pisula, W. (2000). Psychologia ewolucyjna. W: J. Strelau (red.) <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 1.</i> (s.179-204). Gdańsk: GWP. Strelau, J. (2000). Osobowość jako zespół cech. W: J. Strelau (red.) <i>Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2.</i> (s. 525-560). Gdańsk: GWP. Szmigielska, B. (1999). Społeczno-uczeniowa teoria osobowości Juliana B. Rottera. W: A. Gałdowa (red.). <i>Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości</i>, (s. 209-223). Kraków: Wydawnictwo UJ. Tucholska, S. (1997). Allporta koncepcja selfu. W: P. Oleś (red.). <i>Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości</i>, (s. 257-269). Lublin: TN KUL. Turopolski, W. (1999). Koncepcja „Ja” w psychologii Williama Jamesa. W: A. Gałdowa (red.). <i>Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości</i>, (s. 31-55). Kraków: Wydawnictwo UJ. Turopolski, W. (1999). Poznawcza i społeczna psychologia „Ja”. W: A. Gałdowa (red.). <i>Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości</i>, (s. 57-65). Kraków: Wydawnictwo UJ.
..... data	 podpis prowadzącego przedmiot/ koordynatora przedmiotu*

PROGRAM NAUCZANIA PRZEDMIOTU	
Nazwa przedmiotu	Osobowość
Opisywana forma zajęć	wykład
Liczba godzin dydaktycznych	30
Tytuł i/lub stopień naukowy/tytuł zawodowy, imię i nazwisko prowadzącego/ prowadzącego dana formę zajęć	dr Marta Kosiol
Szczegółowa tematyka zajęć	
1. Wprowadzenie w tematykę psychologii osobowości-zagadnienia podstawowe (Charcot, Janet, Prince Galton, Pearson, Spearman, Allport) 2. Teoria psychoanalityczna (Freud, Adler, Jung, Rank, Ferenczi, Sullivan, Fromm) 3. Teorie relacji z obiektem. Psychologia self (Klein, Mahler, Kohut, Kernberg) 4. Teorie cech (Allport, Cattell, Eysenck, Costa, McCreae) 5. Poznawcze teorie osobowości (Witkin, Beck, Rotter, Mischel, Kelly) 6. Teorie psychologii uczenia się (Miller, Dollard, Skinner) 7. Socjobiologia a psychologia osobowości (Tivers, Buss, Bowlby, Ainsworth, Hogan, Solomon) 8. Teoria organicystyczna (Goldstein, Angyal) 9. Koncepcje psychologii humanistycznej (Maslow, Rogers) 10. Psychologia narracyjna (Mc Adams, Hermans, Tomkins) 11. Psychologia osobowości na gruncie polskim (Reykowski, Łukaszewski, Obuchowski, Koziński)	
Forma i warunki zaliczenia przedmiotu – wymagania i system oceniania	- uzyskanie pozytywnej oceny z egzaminu pisemnego
Literatura podstawowa	Hall, C. S., Lindzey, G., Campbell, J. B. (2004). <i>Teorie osobowości</i> . Wydanie nowe. Warszawa: PWN. Hall, C. H., Lindzey, G. (1994). <i>Teorie osobowości</i> . Warszawa: PWN. Oleś, P. K., (2003). <i>Wprowadzenie do psychologii osobowości</i> . Warszawa: Wydawnictwo Naukowe Scholar. Pervin, L. A., John, O.P. (2002). <i>Osobowość. Teoria i badania</i> . Kraków: Wydawnictwo UJ. Pervin, L. A. (2002). <i>Psychologia osobowości</i> . Gdańsk: GWP.
Literatura uzupełniająca (w tym portale internetowe)	Bąk, W. (2002). E. Tory Higginsa teoria rozbieżności. <i>Przegląd Psychologiczny</i> , 45, 39-55. Beauvau, A. (1999). Czynniki ujęcia osobowości (osobowość w świetle psychologii różnic indywidualnych). W: A. Gałdowa (red.). <i>Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości</i> , (s. 235-255). Kraków: Wydawnictwo UJ. Brzozowski, P., Drwal, R. Ł. (1995). <i>Kwestionariusz Osobowości Eysencka. Polska adaptacja EPQ-R</i> . Warszawa: Pracownia Testów Psychologicznych PTP. Buss, W. (1985). Biologia ewolucyjna a psychologia osobowości. O koncepcjach natury ludzkiej i różnicach międzyosobniczych. <i>Nowiny</i>

Psychologiczne, 9-10, 24-48.

Drat-Ruszczak, K. (2000). Teorie osobowości – podejście psychodynamiczne i humanistyczne. W: J. Strelau (red.) *Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2.* (s. 601-652). Gdańsk: GWP.

Fromm, E. (1993). *Ucieczka od wolności*. Warszawa: Czytelnik.

Fromm, E. (2000). *O sztuce miłości*. Poznań: Rebis.

Gałdowa, A. (1999). Psychologia analityczna C. G. Junga. W: A. Gałdowa (red.). *Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości*, (s. 57-86). Kraków: Wydawnictwo UJ.

Horney, K. (1997). *Neurotyczna osobowość naszych czasów*. Poznań: Rebis.

Horney, K., (2001). *Nerwica a rozwój człowieka*. Poznań: Rebis.

Kofta, M., Doliński, D. (2000). Poznawcze podejście do osobowości. W: J. Strelau (red.) *Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2.* (s. 561-600). Gdańsk: GWP.

Kozielecki, J. (1981). *Psychologiczna teoria samowiedzy*. Warszawa: PWN.

Łukaszewski, W. (2000). Psychologiczne koncepcje człowieka. W: J. Strelau (red.) *Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 1.* (s. 67-92). Gdańsk: GWP.

May, R. (1995). *O istocie człowieka. Szkice z psychologii egzystencjalnej*. Poznań: Rebis.

McCrae, R. R., Costa, P. T. (2005). *Osobowość człowieka dorosłego*. Kraków: Wydawnictwo WAM.

Neckar, J. (1999). Waltera Mischela interakcyjna teoria osobowości. W: A. Gałdowa (red.). *Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości*, (s. 225-234). Kraków: Wydawnictwo UJ.

Niedźwieńska, A. (1999). Geneza, struktura i mechanizmy motywacyjne w ujęciu Alberta Bandury. W: A. Gałdowa (red.). *Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości*, (s. 195-207). Kraków: Wydawnictwo UJ.

Nielicki, A. (1999). Psychologia jednostki Gordona W. Allporta. W: A. Gałdowa (red.). *Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości*, (s. 143-158). Kraków: Wydawnictwo Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Obuchowski, K. (2001). *W poszukiwaniu właściwości człowieka*. (rozdziały 1-4).: Poznań: Garamond.

Obuchowski, K. (2000). *Człowiek intencjonalny, czyli o tym jak być sobą*. Poznań: Dom Wydawniczy Rebis.

Obuchowski, K. (2000). *Od przedmiotu do podmiotu*. Wyd. AB: Bydgoszcz.

Opoczyńska, M. (1999). W stronę psychologii subiektywnej – Alfreda Adlera koncepcja człowieka. W: A. Gałdowa (red.). *Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości*, (s. 87-110). Kraków: Wydawnictwo UJ.

Ostaszewski, P. (2000). Procesy warunkowania. W: J. Strelau (red.) *Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2.* (s. 97-116). Gdańsk: GWP.

Pisula, W. (2000). Psychologia ewolucyjna. W: J. Strelau (red.) *Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 1.* (s.179-204). Gdańsk: GWP.

Strelau, J. (2000). Osobowość jako zespół cech. W: J. Strelau (red.) *Psychologia. Podręcznik akademicki. Tom 2.* (s. 525-560). Gdańsk: GWP.

Szmigielska, B. (1999). Społeczno-uczeniowa teoria osobowości Juliana B. Rottera. W: A. Gałdowa (red.). *Klasyczne i współczesne koncepcje osobowości*, (s. 209-223). Kraków: Wydawnictwo UJ.

Tucholska, S. (1997). Allporta koncepcja selfu. W: P. Oleś (red.). *Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości*, (s. 257-269). Lublin: TN KUL.

Turopolski, W. (1999). Koncepcja „Ja” w psychologii Williama Jamesa. W: A. Gałdowa (red.). *Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości*, (s. 31-55). Kraków: Wydawnictwo UJ.

Turopolski, W. (1999). Poznawcza i społeczna psychologia „Ja”. W: A. Gałdowa (red.). *Wybrane zagadnienia z psychologii osobowości*, (s. 57-65).

	Kraków: Wydawnictwo UJ.
..... data	 podpis prowadzącego daną formę zajęć
..... data	 podpis koordynatora przedmiotu